

رابرت شرمن

فیلیپ سلدن

آشنایی با موسیقی کلاسیک

ترجمه‌ی رضا رضایی

فهرست

۷	پیش‌گفتار.....
۹	مقدمه.....
۱۳	بخش ۱: پیش درآمد.....
۱۵	فصل ۱ اگر چیزی از موسیقی کلاسیک نمی‌دانید، از این جا شروع کنید. راهنمای شما برای آنچه پیش رو دارید
۲۹	فصل ۲ موسیقی کلاسیک در کجا یافت می‌شود؟ از کلیسا گرفته تا سالن کنسرت، سینما و تلویزیون
۳۹	فصل ۳ چه گونه گوش می‌کنید؟ سهیم شدن در احساسات و عواطف آهنگ‌ساز
۴۹	فصل ۴ آداب سالن کنسرت..... آشنایی با مقررات و رسوم
۵۵	بخش ۲: آوای موسیقی.....
۵۷	فصل ۵ عناصر و اجزای موسیقی..... آجرهای آسمانخراش‌های کلاسیک
۷۵	فصل ۶ صدای سازها..... هر ساز شخصیت خاصی دارد
۸۵	فصل ۷ خوانندگان..... از سوپرانو تا تِنور
۹۳	بخش ۳: ارکستر.....
۹۵	فصل ۸ ارکستر چیست؟ غرش ارکستر سنفونی
۱۱۷	فصل ۹ پیوند سازها..... دوئو، تریو، کوارتت و...
۱۲۵	فصل ۱۰ سازهای دیگر..... پیانو، سازهای فولکلوریک، سازهای الکترونیکی
۱۳۵	فصل ۱۱ موسیقی دانان (۱).....

آهنگ سازان و نوازندگان

- فصل ۱۲ موسیقی دانان (۲) ۱۵۵
آهنگ سازان و رهبران
- بخش ۴: موسیقی کلاسیک با فرم‌ها و سبک‌هایش ۱۷۳
- فصل ۱۳ فرم‌ها و اصطلاحات ۱۷۵
معنای الفاظ ایتالیایی
- فصل ۱۴ باروک ۱۸۷
باخ و هندل و بقیه *
- فصل ۱۵ آهنگ سازان کلاسیک ۲۰۱
هایدن، موتسارت، بتهوون
- فصل ۱۶ عصر رمانتیک: انقلاب در موسیقی ۲۲۳
شعر و شور در قرن نوزده
- فصل ۱۷ کلاسیک‌های قرن بیستم ۲۴۷
استراوینسکی، مالر، ...
- فصل ۱۸ جریان‌های اصلی موسیقی در قرن بیستم ۲۷۳
گرشوین، کاپلند، ...
- فهرست تفصیلی مطالب ۳۰۱
- پیوست آثاری که توصیه می‌کنیم بشنوید ۳۰۷

فصل ۱

اگر چیزی از موسیقی کلاسیک نمی‌دانید، از این جا شروع کنید...

در این فصل

- ◀ موسیقی کلاسیک چیست؟
- ◀ آشنایی با موسیقی کلاسیک موجب افزایش لذت می‌شود
- ◀ عناصر موسیقی کلاسیک
- ◀ تفاوت موسیقی کلاسیک با سایر انواع موسیقی
- ◀ سازمان و تشکیلات موسیقی کلاسیک

همه ما می‌دانیم موسیقی چیست. سوتی است که موقع کار کردن می‌زنید، آوازی است که زیر دوش حمام می‌خوانید،... چه طور باید تعریفش کرد؟ به تعریف ساده، موسیقی مجموعه اصوات سازمان یافته‌ای برای ایجاد زیبایی فرم و بیان احساس است. موسیقی کلاسیک نیز مانند هر نوع موسیقی دیگری است، با این تفاوت که در آن اصوات به طرز متفاوتی سازمان یافته‌اند و معمولاً ساختارشان فرم مشخص‌تری دارد. اما آهنگ سازان «کلاسیک» خیلی وقت‌ها از آوازهای عامیانه، ریتم رقص‌های

فرق اوبوا با ساکسوفون چیست؟ فرق سنفونی با سونات چیست؟ می‌دانید که فرق دارند. اما می‌توانید جلوتر بروید و مثلاً ترمین را بشناسید که تنها سازی است که بدون لمس کردنش از آن صدا درمی‌آورد، یا ببینید پوئم سنفونیک چیست که در آن موسیقی و ادبیات به هم می‌رسند. موسیقی کلاسیک یک زبان است. بدون دانستن دستور زبان و املاهای لغت‌های دشوار هم می‌توان کار خود را پیش برد، اما اگر این زبان را بهتر بشناسید ارتباط شما آسان‌تر و لذت‌تان بیشتر خواهد شد.

اگر بیشتر بدانید، بیشتر خوش‌تان می‌آید

خیلی‌ها می‌گویند که زبان فرانسوی زبان قشنگی است. اگر به حرف زدن یا آواز خواندن یک فرانسوی گوش کنید از سیلان شاعرانه اصوات، تغییرات ملایم لحن و قدرت بیان صوت شگفت‌زده می‌شوید. اما دریافت شما از زبان فرانسوی به همین اصوات منحصر می‌ماند. اگر زبان فرانسوی بلد نباشید نمی‌فهمید که چه چیزی گفته یا خوانده شده است و درک و دریافت شما جداً محدود می‌ماند.

در موسیقی نیز این طور است. حتی اگر اسم بتهوون را نشنیده باشید، از اصوات شگفت‌انگیز سنفونی ششم او - «پاستورال» - از خود بی‌خود می‌شوید. اما اگر بدانید که این موسیقی دارد یک روز را در روستا با آواز پرندگان و رعد و برق تابستانی توصیف می‌کند، آن وقت همین موسیقی ابعاد کاملاً تازه‌ای برای شما پیدا می‌کند. مدت‌ها پیش از **مرد لمانچا**، ریشارد اشتراوس ماجراهای دون کیشوت را به صورت ارکستری توصیف کرد، اما اگر ندانید که ویولا نماینده سانچو پاناساست، یا نبرد شوالیه با آسیای بادی با ویولنسل و ماشین باد (دستگاهی که صدای باد را ایجاد

آیا می‌دانید

همه سنفونی «پاستورال» را دوست نداشتند. جان راسکین، نویسنده معروف انگلیسی، به یکی از دوستانش گفته بود: «بتهوون به نظر من همیشه این طور می‌آید که انگار چند گونی میخ را خالی کرده است و این جا و آن جا هم یک چکش افتاده است.»

بومی و قومی، نغمه‌های مردم‌پسند و امثال این‌ها استفاده می‌کنند، و به همین دلیل لازم نیست درگیر تعریف‌های آکادمیک بشوید. به قول معروف، لم بدهید و لذت ببرید.

موسیقی کلاسیک را قبلاً موسیقی «موبلنداها» می‌خواندند، شاید به این دلیل که لیست، پاگانینی و سایر هنرمندان چیره‌دست آن قدر مشغول از خود بی‌خود کردن شنوندگان بودند که به خودشان زحمت نمی‌دادند به آرایشگاه بروند. وضع به همین منوال بود تا آن که بیتل‌ها و گروه‌های مختلف راک وارد صحنه شدند و با موهای بلند خود انحصار را از دست موسیقی کلاسیک خارج کردند.

موسیقی کلاسیک چیست؟ ببینیم.

وقتی از موسیقی کلاسیک خوشم می‌آید

چه نیازی دارم که درباره‌اش چیزی بدانم؟

بله، وقتی از یک تابلوی نقاشی خوش‌تان می‌آید نیازی ندارید که نقاشی بلد باشید، یا وقتی از یک شوکولات خوش‌تان می‌آید لازم نیست طرز تهیه آن را بدانید. برای

دوست داشتن موسیقی کلاسیک نیز به تحصیل موسیقی احتیاج ندارید. اما هرچه بیشتر بدانید لذت عمیق‌تری می‌برید.

از قرن نهم میلادی، که بعضی از راهبان متوجه شدند صدا در حالت هارمونیک بهتر است، موسیقی مدام بغرنج‌تر شده است. با بغرنجی، ظرافت نیز افزایش می‌یابد. اگر با بافت و فرم در موسیقی آشنا شوید، لذت بیشتری از موسیقی خواهید برد.

اصطلاح

سنفونی در لغت به معنی «هم صدایی» یا «صدادهی همزمان» است. در دوره باروک، این لفظ برای اوورتور یک اپرا یا قسمت‌های سازی یک اثر آوازی به کار می‌رفت. از زمانی که هایدن ۱۰۴ سنفونی‌اش را ساخت، این لفظ به معنی اثر ارکستری نسبتاً طولانی و سنگین به کار رفته است که بیشتر وقت‌ها سه یا چهار موومان دارد.

موومان واحد اصلی و معمولاً مستقل یک اثر بزرگ است. موومان در لغت به معنی «حرکت» است و احتمالاً وجه تسمیه‌اش این است که معمولاً هر قسمت اثر سرعت متفاوتی دارد.